



DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas	Kodas
TEISĖS TYRIMŲ METODOLOGIJA	

Dėstytojas (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojantis: doc. dr. Johanas Baltrimas Kitas (-i):	Vilniaus universitetas, Teisės fakultetas, Viešosios teisės katedra Saulėtekio al. 9, I rūmai, LT-10222, Vilnius, 405 kab., tel. (8 5) 2366175, el. paštas: vtkatedra@tf.vu.lt

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) tipas
Antroji	Privalomasis

Igyvendinimo forma	Vykdymo laikotarpis	Vykdymo kalba (-os)
Auditorinė	9 (rudens) semestras	lietuvių

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai: išlaikyti vientisųjų teisės studijų programos pirmųjų trejų metų privalomųjų studijų dalykų egzaminai.	Gretutiniai reikalavimai (jei yra): nėra

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
10	268	48	220

Dalyko (modulio) tikslas: studijų programos ugdomos kompetencijos		
Dalyko studijomis siekiama ugdyti: a) gebėjimą interpretuoti teisės mokslinio pažinimo, teisės normų kūrimo, aiškinimo ir taikymo metodologinių prielaidų įvairovę; b) gebėjimą identifikuoti teisėtyros, teisėkūros, teisės aiškinimo ir taikymo problemas bei parinkti metodologiniu požiūriu tinkamiausius jų sprendimo kelius ir būdus; c) analitinį ir kritinį teisinį mąstymą bei dalyvavimo teisiniame diskurse teisės mokslinio pažinimo, teisės normų kūrimo, aiškinimo ir taikymo klausimais gebėjimus; d) tarpasmeninius ir komunikacinius gebėjimus; e) globaliame kontekste dirbančiam teisininkui būtinas vertybines nuostatas.		
Dalyko (modulio) studijų siekiniai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
Dalyko studijas užbaigęs studentas turėtų:		
- gebėti įvardinti, klasifikuoti ir interpretuoti teisės mokslinio pažinimo, teisės normų kūrimo, aiškinimo ir taikymo metodologines prielaidas;	Paskaitos (probleminis dėstymas), seminarai (minčių lietus, grupės diskusija, pristatymai), savarankiškas darbas (informacijos paieška, literatūros skaitymas ir analizavimas, tyrimo metodikos projekto ir mokslinio tyrimo projekto ir jo recenzijos rengimas).	Kaupiamasis vertinimas: tarpiniai atsiskaitymai (tyrimo metodikos projekto ir teorinio testo forma) ir galutinis studijų pasiekimų vertinimas (mokslinio tyrimo projekto ir jo recenzijos forma).
- gebėti identifikuoti teisėtyros, teisėkūros, teisės aiškinimo ir taikymo problemas ir parinkti metodologiniu požiūriu tinkamiausius jų sprendimo kelius ir būdus;	Paskaitos (probleminis dėstymas), seminarai (minčių lietus, grupės diskusija, pristatymai), savarankiškas darbas (informacijos paieška, literatūros skaitymas ir analizavimas, tyrimo metodikos projekto ir mokslinio tyrimo projekto ir jo recenzijos rengimas).	Kaupiamasis vertinimas: tarpiniai atsiskaitymai (tyrimo metodikos projekto ir teorinio testo forma) ir galutinis studijų pasiekimų vertinimas (mokslinio tyrimo projekto ir jo recenzijos forma).
- gebėti susirasti ir kritiškai analizuoti teorinę literatūrą bei praktinius teisėtyros ir teisės aiškinimo klausimus, argumentuoti bei konspektyviai žodžiu ir raštu išdėstyti analizės išvadas;	Seminarai (minčių lietus, grupės diskusija, pristatymai), savarankiškas darbas (informacijos paieška, literatūros skaitymas ir analizavimas, tyrimo metodikos projekto ir mokslinio tyrimo projekto ir jo recenzijos rengimas).	Kaupiamasis vertinimas: tarpinis atsiskaitymas (tyrimo metodikos projekto forma) ir galutinis studijų pasiekimų vertinimas (mokslinio tyrimo projekto ir jo recenzijos forma).

- gebėti dalyvauti diskurse teisėtyros metodologijos klausimais ir jį organizuoti bei moderuoti;	Seminarai (minčių lietus, grupės diskusija, pristatymai), savarankiškas darbas (informacijos paieška, literatūros skaitymas ir analizavimas).	Kaupiamasis vertinimas: tarpinis atsiskaitymas (tyrimo metodikos projekto forma) ir galutinis studijų pasiekimų vertinimas (mokslinio tyrimo projekto ir jo recenzijos forma).
- gebėti iš vertybinių pozicijų globaliame kontekste analizuoti ir vertinti realius teisėtyros, teisėkūros ir teismų praktikos faktus.	Paskaitos (probleminis dėstymas), seminarai (minčių lietus, grupės diskusija, pristatymai), savarankiškas darbas (informacijos paieška, literatūros skaitymas ir analizavimas, tyrimo metodikos projekto ir mokslinio tyrimo projekto ir jo recenzijos rengimas).	Kaupiamasis vertinimas: tarpiniai atsiskaitymai (tyrimo metodikos projekto ir teorinio testo forma) ir galutinis studijų pasiekimų vertinimas (mokslinio tyrimo projekto ir jo recenzijos forma).

Temos	Kontaktinio darbo valandos							Savarankiškų studijų laikas ir užduotys	
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminarai	Pratybos	Laboratoriniai darbai	Praktika	Visas kontaktinis darbas	Savarankiškas darbas	Užduotys
1. Įvadinis užsiėmimas: studijų dalyko tikslai ir uždaviniai, studijų siekiniai, metodai ir vertinimas.	2	–	–	–	–	–	2	–	–
2. Mokslas, mokslotyra, metodologija: samprata ir struktūra.	1	–	1	–	–	–	2	4	Studijuodamas teorines (2–13) temas, studentas turi savarankiškai pasirengti užsiėmimui, t. y. išstudijuoti dėstytojo nurodytus literatūros šaltinius ir praktinius pavyzdžius. Užbaigus teorinių temų studijas, studentas laiko uždaryj klausimų testą.
3. Teisė kaip pažinimo ir kaip praktinės veiklos objektas. Teisės sampratos paradigmos.	2	–	2	–	–	–	4	8	Žr. 2 temos užduotis.
4. Teisėtyros metodologija ir jos mokslinio kriterijai.	2	–	2	–	–	–	4	8	Žr. 2 temos užduotis.
5. Teisės dogmatika ir logika.	2	–	2	–	–	–	4	8	Žr. 2 temos užduotis.
6. Teisės hermeneutika.	2	–	2	–	–	–	4	8	Žr. 2 temos užduotis.
7. Istoriniai teisės tyrimai.	1	–	1	–	–	–	2	4	Žr. 2 temos užduotis.
8. Sociologinės jurisprudencijos metodologija.	1	–	1	–	–	–	2	4	Žr. 2 temos užduotis.
9. Ekonominis požiūris į teisę.	1	–	1	–	–	–	2	4	Žr. 2 temos užduotis.
10. Teisėtyros metodologija šiuolaikinių netradicinių požiūrių į teisę kontekste.	1	–	1	–	–	–	2	4	Žr. 2 temos užduotis.
11. Teisė kaip praktinės filosofijos objektas.	2	–	2	–	–	–	4	8	Žr. 2 temos užduotis.
12. Lyginamoji teisėtyra ir jos metodologija: samprata ir rūšys.	2	–	2	–	–	–	4	8	Žr. 2 temos užduotis.
13. Teisės mokslinio tyrimo metodika (teorinė dalis).	1	–	1	–	–	–	2	4	Žr. 2 temos užduotis.
14. Teisės mokslinio tyrimo metodika (praktinė dalis).	–	–	2	–	–	–	2	52	Užsiėmimų plane nurodytu laiku studentas turi parengti planuojamo tyrimo magistro darbo tema metodikos projektą (5–7 lapų apimties).
15. Galutinis studijų	–	–	–	8	–	–	8	96	Studentas parengia 20–25 lapų apimties

pasiekimų vertinimas.									mokslinio tyrimo projektą (MTP) pasirinkta magistro darbo tema bei kito studento atlikto MTP recenziją (2–3 lapų apimties); semestro pabaigoje vyksta MTP ir recenzijos pristatymai bei vieša MTP ir recenzijos autorių diskusija.
Iš viso	20		20	8			48	220	

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitym o laikas	Vertinimo kriterijai
Tarpinis atsiskaitymas (tyrimo metodikos projektas).	20	Užsiėmimų plane nurodytu metu.	Pritaikydamas auditorinių užsiėmimų ir savarankiško darbo metu įgytas žinias ir įgūdžius, studentas parengia planuojamo tyrimo magistro darbo tema metodikos projektą (5–7 lapų apimties), ypatingą dėmesį skirdamas šiems aspektams: - pasirinktos tirti teisės mokslo problemos aktualumas, ištirtumo lygis; - tyrimo tikslas ir hipotezė; - tyrimo uždaviniai; - tyrimo objektas ir svarbiausi tyrimui reikalingų duomenų šaltiniai; - svarbiausi tyrimui reikalingų duomenų gavimo ir analizės metodai. Projektą vertina dėstytojas balais nuo 1 iki 10 balų. Gautas įvertinimas dauginamas iš 0,2. Vertinami šie aspektai: - atitikimas formos reikalavimams (apimties tinkamumas, struktūrinių dalių subalansuotumas, kalbos moksliskumas ir taisyklingumas, stiliaus tinkamumas ir pan.); - tyrimo problemos aktualumo ir ištirtumo lygio paaikškinimo argumentacija, tikslo, hipotezės ir uždavinių formulavimo metodologinis pagrindimas; - tyrimo objekto ribų apibrėžtumas ir tyrimui reikalingų duomenų šaltinių sąrašo pakankamumo pagrindimas; - tyrimui reikalingų duomenų gavimo ir analizės metodų pasirinkimo pagrindimas; - pakankamas ir sistemiškas projekto parengimui naudojamų informacijos šaltinių ir mokslinės literatūros pasirinkimas, citavimas, apibendrinimas, lyginimas ir interpretavimas. Projekto parengimas privalomas. Neatsiskaičius projekto arba gavus neigiamą jo įvertinimą neleidžiama rengti ir pristatyti mokslinio tiriamojo darbo.
Tarpinis atsiskaitymas (teorinis testas).	20	Užsiėmimų plane nurodytu metu.	Užbaigus teorinių temų studijas, studentas laiko uždarųjų klausimų testą. Testo rezultatai vertinami balais nuo 1 iki 10: - 100 proc. teisingų atsakymų – 10 balų; - 90–99 proc. teisingų atsakymų – 9 balai; - 80–89 proc. teisingų atsakymų – 8 balai; - 70–79 proc. teisingų atsakymų – 7 balai; - 60–69 proc. teisingų atsakymų – 6 balai; - 50–59 proc. teisingų atsakymų – 5 balai; - 40–49 proc. teisingų atsakymų – 4 balai; - 30–39 proc. teisingų atsakymų – 3 balai; - 20–29 proc. teisingų atsakymų – 2 balai; - 1–19 proc. teisingų atsakymų – 1 balas; - 00 proc. teisingų atsakymų – 0 balų. Gautas įvertinimas dauginamas iš 0,2. Testas yra privalomas. Nerašius testo neleidžiama rengti ir pristatyti mokslinio tiriamojo darbo (neigiamas įvertinimas neapriboja šių galimybių).
Galutinis studijų pasiekimų vertinimas (mokslinio tyrimo projekto ir jo recenzijos parengimas, pristatymas ir gynimas).	60	Semestro pabaigoje.	Pritaikydamas auditorinių užsiėmimų ir savarankiško darbo metu įgytas žinias ir įgūdžius bei vadovaudamasis tyrimo metodikos projektu, studentas savarankiškai parengia 20–25 lapų apimties mokslinio tyrimo projektą (MTP) pasirinkta magistro darbo tema bei kito studento atlikto MTP recenziją (2–3 lapų apimties); semestro pabaigoje vyksta MTP ir recenzijų pristatymai ir gynimai (vieša MTP ir recenzijos autorių diskusija). MTP ir recenzijos pristatymą bei gynimo procedūrą (viešą diskusiją) vertina dėstytojas balais nuo 1 iki 10 balų. Gautas įvertinimas dauginamas iš 0,6. Vertinimą sudaro trys dalys: I. MTP forma ir turinys (įvertinimo svoris 50 proc.) – vertinami šie aspektai: - atitikimas formos reikalavimams (apimties tinkamumas, struktūrinių

			dalių subalansuotumas, kalbos stiliaus moksliskumas ir taisyklingumas, stiliaus tinkamumas, naudojamų empirinių duomenų pateikimo tinkamumas ir pan.); - tyrimo problemos, tikslo, hipotezės, uždavinių, tiriamųjų klausimų metodologiškai tinkamas ir argumentuotas išskyrimas, nuoseklumas, pagrįstumas; darbo turinio atitiktis jiems; - tyrimo objekto apibrėžtumas, objektui tirti metodologiškai tinkamų tyrimo metodų parinkimas ir korektiškas jų taikymas; - pakankamas, kryptingas, sistemiškas ir tinkamas naudojamų informacijos šaltinių (jei reikia) ir mokslinės literatūros pasirinkimas, citavimas, apibendrinimas, lyginimas ir interpretavimas; - analizės išsamumas, argumentacijos aiškumas ir teisingumas, išvadų konkretumas, pagrįstumas, atitikimas tyrimo rezultatams. II. MTP gynimas (įvertinimo svoris 20 proc.) – vertinami šie aspektai: - pristatymo logiškumas, konkretumas, darnumas, mokslinės problemos ir pagrindinių darbo rezultatų atskleidimas ir pagrindimas; - išsamūs ir pagrįsti atsakymai į recenzento užduodamus klausimus, argumentavimo kokybė. III. MTP recenzijos parengimas ir pristatymas (įvertinimo svoris 30 proc.) – vertinami šie aspektai: - MTP atitikimo formos reikalavimams (apimties tinkamumas, struktūrinių dalių subalansuotumas, kalbos stiliaus moksliskumas ir taisyklingumas, stiliaus tinkamumas) įvertinimas; - MTP tyrimo problemos, tikslo, hipotezės, uždavinių, tiriamųjų klausimų metodologiškai tinkamas ir argumentuotas įvertinimas; - MTP tyrimo objekto apibrėžtumo, objektui tirti metodologiškai tinkamų tyrimo metodų parinkimo ir jų taikymo įvertinimas; - pakankamas, kryptingas, sistemiškas ir tinkamas MTP naudojamų informacijos šaltinių (jei reikia) ir mokslinės literatūros pasirinkimo, citavimo, apibendrinimo, lyginimo ir interpretavimo įvertinimas; - MTP atliktos analizės išsamumo, argumentacijos aiškumo ir teisingumo, išvadų konkretumo ir pagrįstumo įvertinimas. - pristatymo logiškumas ir konkretumas, pagrindinių MTP privalumų ir trūkumų atskleidimas ir pagrindimas; - klausimų MTP autoriui pagrįstumas ir diskusijos su autoriaumi argumentavimo kokybė. Galutinis dalyko įvertinimas gaunamas susumavus tarpinių atsiskaitymų ir mokslinio tyrimo projekto įvertinimus.
--	--	--	---

Autorius	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio numeris ir (arba) tomas	Leidimo vieta, leidykla ar internetinė nuoroda
Privalomoji literatūra				
Kardelis, K.	2017	Mokslinių tyrimų metodologija ir metodai		Vilnius: Mokslo ir enciklopedijų leidybos centras
Lastauskienė, G.	2012	Korektiško teisės principų taikymo prielaidos	Teisė, t. 85	Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla
Mackuvienė, E.	2010	Teisės mokslo ir jurisprudencijos moksliskumo problema	Socialinių mokslų studijos, nr. 1.	Vilnius: MRU leidykla
Mesonis, G.	2010	Konstitucijos interpretavimo metodologiniai pagrindai		Vilnius: MRU leidykla
Murauskas, D.	2021	Konstitucijos aiškinimo šaltiniai: minkštosios teisės (soft law) vieta	Teisė, t. 121	Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla
Valančienė, D.	2015	Teisės mokslas senojo ir naujojo mokslo paradigmos akivaizdoje: daktaro disertacija		Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla
Papildoma literatūra				
Aleknevičienė, J., Pocienė A., Šupa	2020	Kaip parašyti mokslinį darbą		Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla

M.				
Cotterrell, R.	1997	Teisės sociologija		Kaunas: Dangerta
Erentaitė, R., Žukauskienė, R.	2011	Akademinių raštingumo pagrindai		Vilnius: MRU leidykla
Hart, H.L.A.	1997	Teisės samprata		Vilnius: Pradai
Galginaitis, J.	2002	Teisinė sistema ir pagrindinės jos sistemos kaip lyginamosios teisėtyros objektas	Teisė, t. 44	Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla
Latvelė, R.	2010	Teisėjo vaidmuo aiškinant teisę: daktaro disertacija		Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla
Mackuvienė, E.	2010	Loginis metodas teisėje: sampratos problema	Teisė, t. 77	Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla
Maslauskaitė A.	2008	Mokslinio tiriamojo darbo metodologiniai pagrindai		Vilnius, Lietuvos karo akademija
Mikelėnienė D., Mikelėnas V.	1999	Teismo procesas: teisės aiškinimo ir taikymo aspektai		Vilnius: Justitia
Mikelėnas, V.	2009	„Interpretacinis žaismas“ arba kaip kurti teisę be parlamento	Jurisprudencija, t. 2(116)	Vilnius: MRU leidykla
Murauskas, D.	2020	Dirbtinis intelektas priimančias teismo sprendimą – algoritmų klasifikavimas remiantis teisinio kvalifikavimo stadijomis	Teisė, t. 115	Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla
Murauskas, D.	2012	Ekonominė teisės analizė: metodologinės prielaidos ir tyrimų kryptys	Teisė, t. 84	Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla
Levičev, V.	2015	Holistinis požiūris į teisės tyrimus	Teisė, t. 95.	Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla
Levičev, V.	2015	Teisėtyros metodologinio spektro analizė	Teisė, t. 95	Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla
Patterson, D.	2010	A Companion to Philosophy of Law and Legal Theory (2nd edition)		Oxford
Posner, R.	2004	Jurisprudencijos problemos		Vilnius: Eugrimas
Vaičaitis, V.	2009	Hermeneutinė teisės samprata ir konstitucija		Vilnius: Justitia
Valančienė, D.	2012	Teisės paradigmos pažinimo kelias	Teisė, t. 82	Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla